

Rak szyjki macicy – choroba przenoszona drogą płciową

- Drugi najczęstszy nowotwór w populacji młodych kobiet (20–44 r.ż.);
- Ponad 90% wszystkich raków szyjki macicy jest wywoływanych przez przenoszone drogą płciową wirusy brodawczaka ludzkiego (HPV – ang. Human papilloma virus) o wysokim potencjale rakotwórczym.

Związek między zakażeniem wirusem HPV a ryzykiem zachorowania na raka szyjki macicy jest co najmniej 10 x silniejszy niż związek palenia papierosów z zachorowaniem na raka płuca

Co zwiększa ryzyko zachorowania?

- Wczesne rozpoczęcie współżycia płciowego;
- Duża liczba partnerów/partnerek seksualnych;
- Seks analny;
- Palenie tytoniu;
- Stosowanie antykoncepcji hormonalnej;
- Osłabienie odporności (np. infekcja HIV lub stosowanie leków obniżających odporność);
- Wiek (najczęściej nowotwór ten jest diagnozowany u kobiet po 40. roku życia);
- Duża liczba porodów;
- Niski status socjoekonomiczny;
- Niewłaściwa dieta;
- Obecność nowotworu w rodzinie.

Polska ma jedno z najwyższych w Europie wskaźników zachorowalności i umieralności z powodu raka szyjki macicy

wspiera
Narodowy Instytut Onkologii
im. Marii Skłodowskiej-Curie
Państwowy Instytut Badawczy
Oddział w Gliwicach

Górnoląska Fundacja Onkologiczna
44-100 Gliwice,
ul. Wybrzeże Armii Krajowej 13
Tel. +48 881 388 103
e-mail: biuro@fundacjaonkologiczna.pl
KRS: 0000179042

Profilaktyka pierwotna (szczepienie) - cel: zmniejszenie zachorowalności poprzez unikanie czynników ryzyka oraz szczepienia ochronne przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego:

- Szczepionka chroniąca przed rakiem nie dopuszcza do infekcji wirusem HPV;
- Zalecane jest wykonanie szczepienia przed inicjacją seksualną;
- Osoby aktywne seksualnie **TEŻ** mogą odnieść korzyść ze szczepienia, ponieważ tym samym typem HPV można zarazić się więcej niż raz w życiu;
- Powszechny program **BEZPŁATNYCH** szczepień przeciw HPV; →
- **Dziewczęta oraz chłopcy w wieku 12 i 13 lat;**
- Szczepienia przeciw HPV podawane są w dwóch dawkach w odstępie 6 do 12 miesięcy.

Profilaktyka wtórna (badanie) - cel: wykrycie nowotworu we wczesnym stadium zaawansowania, gdy leczenie jest skuteczniejsze, a prawdopodobieństwa przeżycia wyższe:

- Populacyjne badania przesiewowe (skrining) oparte na ocenie badania cytologicznego;
- Program profilaktyki raka szyjki macicy (cytologia); →
- **BEZPŁATNE** wykonanie badania cytologicznego co 3 lata;
- **Kobiety bez dolegliwości w wieku 25-59 lat.**

Rak szyjki macicy jest chorobą przenoszoną drogą płciową, jednak na cytologię powinny zgłaszać się WSZYSTKIE KOBIETY

Jak się przygotować do badania cytologicznego?

- Do badania **NIE** należy zgłaszać się w czasie krwawienia miesięcznego;
- Najlepiej zgłosić się minimalnie 4 dni po ostatnim dniu miesiączki oraz co najmniej 4 dni przed rozpoczęciem miesiączki;
- **NIE** należy stosować żadnych leków dopochwowych przynajmniej 4 dni przed badaniem.

Co to jest cytologia?

Jest to ocena pod mikroskopem zmian w komórkach pobranych podczas badania ginekologicznego z zewnętrznego kanału i tarczy szyjki macicy. W przypadku gdy komórki te są nieprawidłowe pogłębia się diagnostykę lub rozpoczyna leczenie.

Co to jest badanie HPV?

Jest to test molekularny w kierunku obecności wirusa (brodawczaka ludzkiego), który może wywoływać raka szyjki macicy.

Regularne badania przesiewowe to jest to co możesz zrobić, aby zapobiec rakowi szyjki macicy.

Po więcej informacji na temat profilaktyki pierwotnej i wtórnej raka szyjki macicy zgłoś się do swojego ginekologa albo lekarza pierwszego kontaktu.